

Más

▼ Crear blog Iniciar sesión

estudiamos

EXPLORAMOS

CAVITATS SUBTERRANIES Es

DOMINGO, 22 DE FEBRERO DE 2026

➔ **Avenc de l'Agonia (l'Alcora)**

Anem a presentar aquesta menuda cavitat, però amb una interessant història darrere de la seua troballa i la seua primera exploració.

El passat 14 de febrer Nando Falomir i Luis Almela visitem la cavitat per realitzar la topografia i prendre les coordenades de la seua situació. Alfredo Fornas ens a aportat unes paraules sobre la historia de l'avenc, que ell mateix va desobstruir amb ajuda de Nando.

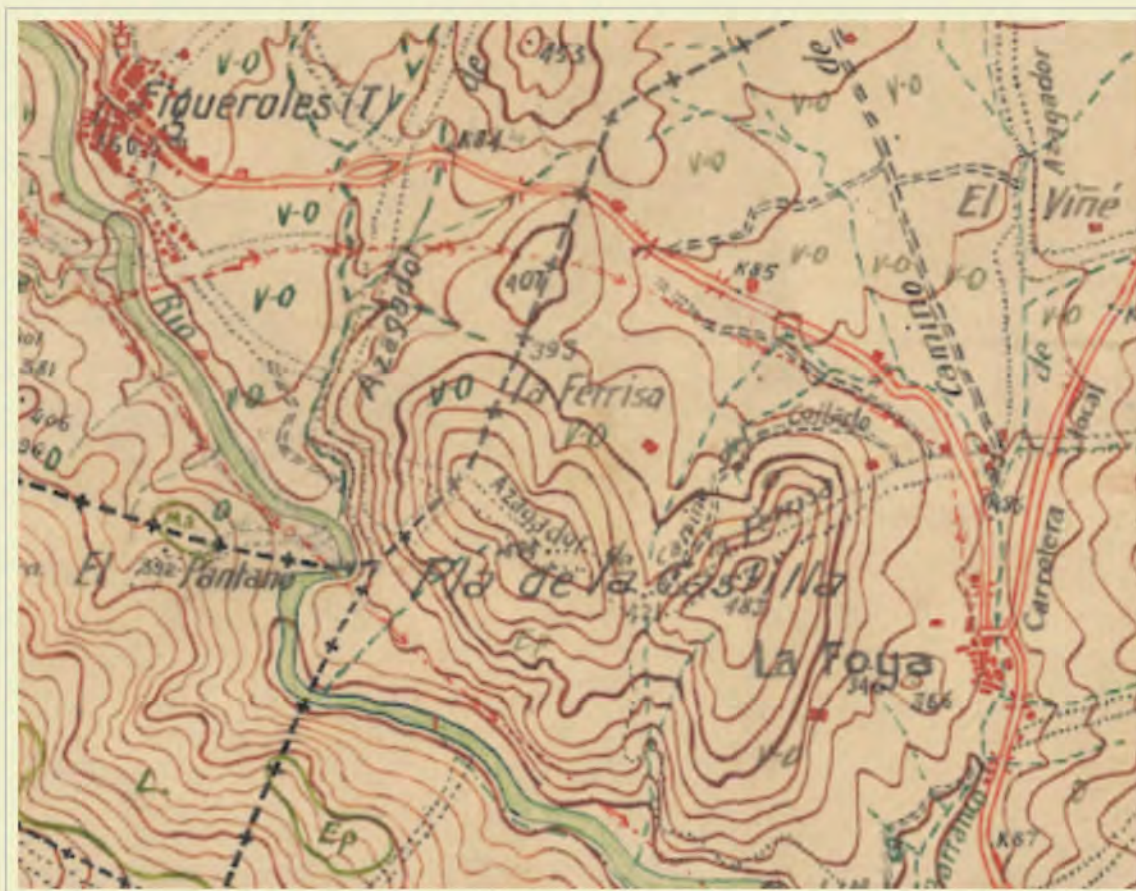

Realitzant la topografia de l'avenc.

Història (per Alfredo Fornas)

No podem atribuir un descobridor a la cavitat, ja que el «forat», per anomenar-lo d'alguna manera, està situat en ple assagador de la Ferrissa i entenem que, durant generacions, ha sigut un vell conegut dels pastors

de la zona. Vicente (Sento) Pallarés Ribés, veí de Figueroles però natural de la Foia (1923), va ser un d'estos pastors, ja que en la seua joventut guiava un nombrós ramat d'ovelles pels voltants. Un cert dia a cavall entre les dècades de 1980 i 1990, li va contar al seu únic net, Alfredo, que al capdamunt del Cabeço hi havia un forat del qual eixia aire calent (també un altre a la zona de la masia de les Solanes). El record va quedar gravat en la memòria d'aquell xiquet, que veia màgia en les seues paraules i va imaginar una mena de conducte volcànic que arribava fins a les profunditats de la terra.

Instituto Geográfico Nacional. Detall del mapa de 1949: Minuta MTN50-0615-Alcora

Va passar el temps i en 2013 va morir Sento. El seu net per aquells anys coordinava una revista local a Figueroles anomenada Butlletí l'Arc, que el motivava a conèixer millor el seu entorn quan tenia temps lliure. Així, el 25 de desembre de 2015 va pujar al Cabeço des del coll que hi ha en el seu vessant oriental. Malgrat que la zona alta del Cabeço té una longitud i extensió considerable, Alfredo anava fixant-se en tots els detalls del terra

per si veia aquell forat. Ho feia de forma quasi inconscient, ja que la història que li va contar el seu iaio quedava lluny en el temps, quasi com queda una llegenda en la memòria col·lectiva. De sobte, el contorn molsós d'un forat tapat amb una llosa va cridar la seua atenció. En acostar-se va comprendre que aquell devia ser el forat que buscava, el forat que no esperava trobar. Eixia aire calent i una pàtina d'humitat cobria les parets de l'entrada. Va imaginar el seu iaio allí, jove, al costat del seu gos, envoltat d'ovelles, preguntant-se per aquell fenomen.

A Alfredo, que no ha nascut per a l'espeleologia, li va recordar a l'Avenç del Castellà, a Figueroles, per ser una cavitat que, encara que més horitzontal i amb una boca molsosa molt més gran, tenia la mateixa característica d'emetre aire calent durant els mesos freds. No és cap raresa ni cap misteri, ja que en les cavitats la temperatura és més estable al llarg de l'any i el contrast amb l'exterior produeix eixe fenomen. Malgrat trencar tot el misteri, aquest fet ja ens indica que el forat no és superficial i ens obri un nou interrogant, que és el de «fins on arriba». No obstant això, per ser la boca tan estreta, Alfredo no ho va imaginar com un lloc explorable.

Boca de l'avenc abans de la seua desobstrucció.

El 5 de març de 2016 Alfredo parlava amb Fernando (Nando) Falomir Mor, apassionat defensor de l'espeleologia, de l'esport d'aventura i del patrimoni natural de la comarca, que promociona i dona a conèixer a través de l'empresa Viunatura. Nando va ser un dels fundadors del Club d'Espeleologia de la Carrerassa, a Figueroles, grup que va agafar el testimoni d'un esport molt arrelat a la localitat, com demostra el descobriment dels cadàvers de la Cova de l'Ocre, en 1971 (<https://cavitats-subterrànies.blogspot.com/2009/03/los-cadaveres-de-la-cova-de-locre.html>). Fruit d'aquesta passió, feia anys que buscaven amb èxit noves cavitats a la zona, així que en parlar-li Alfredo sobre el forat va voler explorar-lo immediatament. Alfredo insistia que allò era molt xicotet per a entrar-hi, però Nando tenia confiança a poder fer-ho.

Entrada al forat després de desobstruir.

Així, la vesprada del divendres 11 de març de 2016 es van encaminar cap al cim. Nando va fer els preparatius, va desobstruir un poc l'entrada i es va caragolar per a entrar. Al voltant de les 17.40 h es va convertir, amb

tota probabilitat, en la primera persona en accedir a la cavitat. L'estretor va dificultar el seu avanç, però va poder prendre algunes fotos i fer un reconeixement visual del tram accessible. Poder eixir d'allí va ser més difícil que entrar, ja siga per la falta de punts de suport o per la gravetat, que ara espentava en sentit contrari, però Nando aquell dia fou parit per la terra a través d'un forat humit i constringent. Va decidir que «Agonia» seria un bon nom per a la cavitat.

Banderes a l'interior.

Situació.

Es situa en la part superior del Cabeço (497 m.). La part superior d'aquesta muntanya pertany al terme de l'Alcora, però la seua vesant

nord-oest ja està dins del terme municipal de Figueroles. El Cabeço es un cim bicèfal, amb dues cotes situades a 497 m. L'avenc es troba entre les dues cotes però mes a prop de la oriental.

Situació exacta sobre mapa del Visor GVA.

Pera el seu accés, des de La Foia (pedania de l'Alcora) agafem la carretera direcció a Figueroles i just davant de la primera fabrica agafem una pista a la esquerra que té dos ramals, prendrem la que es dirigeix al nord (dreta). Aquesta camí ens du fins un coll que separa el Cabeço del Tossal de la Ferrisa, on s'acaba. Allí es pot aparcar el vehicle. Des d'allí a peu arribem fins el coll pròpiament dit i agafem una senda de caçadors que ens du al Cabeço. Un cop superat el primer dels dos cims d'aquesta muntanya buscarem un clar de malesa la xicoteta boca de l'avenc que a mes a mes es troba tapada amb pedres. Per lo que pera la seua correcta localització recomanem l'ús d'un dispositiu GPS.

Coordenades de la boca: Projecció UTM. Datum ETRS89

Fus: 30T X-0736622 Y-4443287 Z-489 m.

Nando en la boca el dia de la topografia.

Descripció.

Una boca circular de 0,5 x 0,5 m. i situada al terra dona pas a un estret tub que ens deixa en una repisa al mig de una xicoteta fractura. Des d'allí baixem un pouet de 5 metres en deixa en la base de l'avenc. La zona inferior es un diàclasi amb una amplària de 0,5 m. i un recorregut d'escassos 4 m. que es tanca per les dos bandes, al sud completament i al nord les parets s'ajunten fins fer-se impenetrable a nivell humà. L'avenc es estret i la progressió es penosa.

La cavitat presenta un desenvolupament de 12 m., un recorregut en planta de 8 m. i un desnivell de -6,7 m.

La base del pou es prou estreta.

Topografia.

AVENC DE L'AGONIA (L'Alcora)

Topografia: 14/02/2025 N. Falomir - L. Almela

Redacción: L. Almela a 22:16:00

Temas: Alcora, desobstrucción, exploració, historia, l'Alcalatén,
topografía

[Entrada más reciente](#)

[Inicio](#)

[Entrada antigua](#)